

Geschillendienst

Beslissing

Meneer X / SIBELGA

Voorwerp van de klacht

Meneer X, hierna “de klager”, vraagt aan de Geschillendienst (hierna “de *Dienst*”) om zich uit te spreken over de naleving door Sibelga van artikel 1.51 van het Technisch reglement voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de toegang hiertoe (hierna “*Technisch Reglement elektriciteit*”) alsook artikel 24*bis* van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “*de elektriciteitsordonnantie*”).

Uiteenzetting van de feiten

De klager is eigenaar van een gebouw gelegen te ABCsteenweg 123 in Brussel.

Op 17 november 2021, krijgt de klager een gemeentelijke vergunning om « *dans un bâtiment à usage mixte (commerce et 1 logement), mettre en conformité la modification de la vitrine commerciale, construire une véranda et prolonger la terrasse au 1er étage, installer un escalier extérieur, placer un balcon au deuxième étage et rehausser d'un niveau la façade arrière* ».

Op 3 juni 2024, neemt de klager contact op met Sibelga in verband met het verwijderen van kabels en een openbare verlichtingskast (n°47XXXXX) op de gevel van zijn gebouw. De klager stuurt in bijlage de volgende foto van het kastje:

Op 7 juni 2024, stuurt de netbeheerder een prijsofferte (nr. 20XXXXXXX) van 1.984,39€ voor hun interventie. De prijsofferte is 6 maanden geldig.

Op 11 juli 2024, vermeldt Sibelga dat ze de ov-kast niet kunnen verplaatsen en dat die verwijderd zal moeten worden.

Op dezelfde dag, wordt een klacht bij Sibelga ingediend door de klager.

Op 12 juli 2024, vraagt de klager of de andere kabels op zijn gevel ook verwijderd zullen worden. Hij wenst ook te weten waartoe de kast verplaatst zal worden en wanneer de werkzaamheden zullen kunnen beginnen.

Op dezelfde dag, wordt de klager ingelicht dat sommige kabels het eigendom zijn van andere bedrijven, namelijk openbaar vervoerbedrijf, telecommunicatiebedrijf. Bovendien stuurt Sibelga de volgende foto aan de klager:

Op 19 juli 2024, wordt een klacht bij Sibelga ingediend door de klager. De klager betwist het feit dat hij moet betalen voor het verwijderen van de apparatuur van Sibelga die op zijn gevel gelegen is. Hij benadrukt dat hij een bouwvergunning heeft en dat de kabels van de netbeheerder de werkzaamheden belemmeren. Hij duidt bovendien aan dat de interventie gratis wordt geleverd door ORES in Wallonië en Fluvius in Vlaanderen. Hij vraagt dus de wettelijke basis dat door Sibelga wordt gebruikt om de kosten aan hem toe te rekenen.

Op 30 juli 2024, stuurt de klager een herinnering naar Sibelga. Hij verwacht van de netbeheerder dat hun diensten de apparatuur van zijn gevel verwijderen en de eventuele schade herstellen voor het einde van de maand augustus zodat de werkzaamheden kunnen doorgaan.

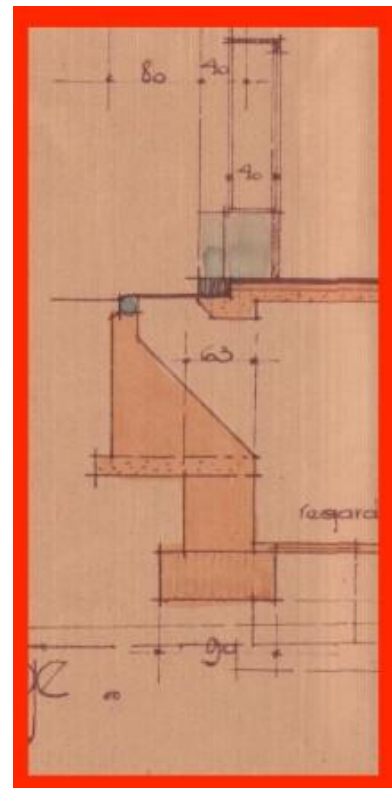
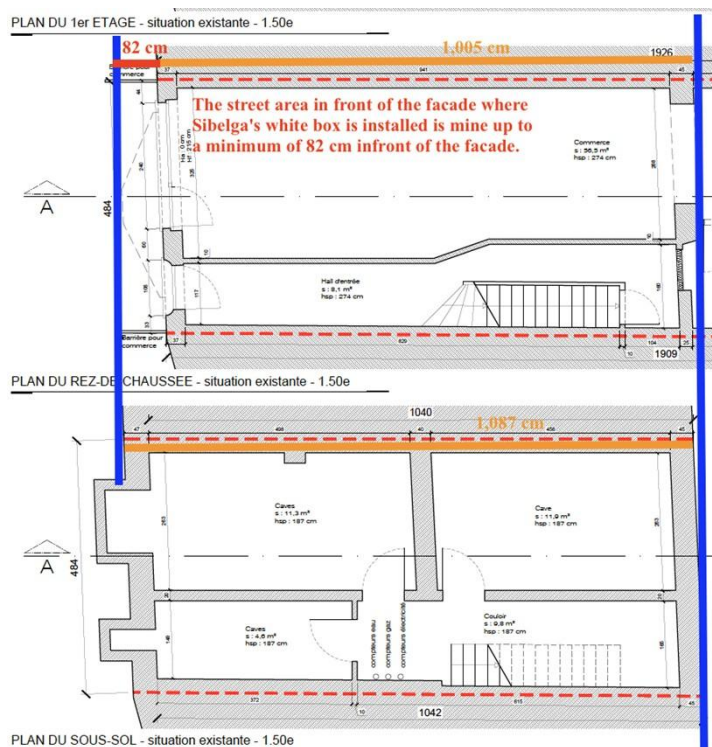
Op 4 augustus 2024, dient de klager een klacht in bij de Geschillendienst van BRUGEL.

Op 6 augustus 2024, antwoordt Sibelga dat ze alle kosten draagt i.v.m. de voorlopige verwijdering van de kabels die geïnstalleerd zijn op zijn gebouw. Wat het ov-kastje betreft, beschouwt Sibelga dat de kosten ten laste komen van de klager.

Standpunt van de klager

De klager toont een foto dat door een ingenieur van Sibelga werd doorgestuurd en waarop het volgende vermeld staat: *"the box and the vertical cable and the stainless steel pipes will be removed from the facade"*. De klager beschouwt dat de netbeheerder in dit bericht toegeeft dat de kast op zijn gevel gelegen is. De klager is dus van mening dat de kosten voor het verwijderen van het ov-kastje door Sibelga gedragen moeten worden.

Aan de hand van de architecturale plannen van het gebouw, betwist de klager het feit dat het kastje zich op het openbaar domein bevindt. Volgens hem is het bovenop zijn kelder gelegen die zich 80cm verder dan de gevel uitstrekt. Hij is van mening dat dit gebied van 80cm zijn eigendom is. Daarom beschouwt de klager dat artikel 16, §4 lid van de wet van 10 maart 1925 van toepassing is en dat Sibelga de kast op zijn eigen kosten moet verwijderen.

De klager benadrukt bovendien dat hij goedkeuring heeft gekregen voor de installatie van handelsbarrières aan de rechter- en linkerzijde van zijn gebouw en dat de ov-kast zijn mogelijkheid belemmert om die barrières te plaatsen.

Aan de hand van de onderliggende foto toont de klager aan dat de kast op 3cm van zijn gevel werd geïnstalleerd en dat die dus nog steeds 4,5cm op zijn eigendom bevindt.

Standpunt van Sibelga

Sibelga benadrukt dat enkel de netbeheerder gemachtigd is om de installaties van de openbare verlichting te plaatsen en te onderhouden in de Brusselse openbare ruimten (art. 24bis, 2° elektriciteitsordonnantie). Bovendien mag de nodige apparatuur voor de openbare verlichting op de

gevels van gebouwen worden geplaatst zonder dat de toestemming van de eigenaar vereist is (art. 66, §1er, 5°, gemeentelijke politiereglement van het Brussels Hoofdstedelijk gewest).

Sibelga is van mening dat zij, in het kader van haar openbare dienstopdrachten, niet verplicht is om op eigen kosten apparatuur te verplaatsen die zich in het openbaar domein bevindt en een openbaar nut heeft, ook al is de verplaatsing nodig vanwege werkzaamheden aan een privégebouw.

Sibelga verwijst ook naar artikel 16, 4e lid van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening:

“Het plaatsen van draagijzers op muren of gevels kan den eigenaar niet hinderen in zijn recht van afbreken, herstellen of ophoogen. De ondergrondsche lijnen en de steunen geplaatst in een open onbebouwden grond dienen, op verzoek van den eigenaar, te worden weggenomen, indien deze zijn recht van omheinen of bouwen uitoefent; de kosten van het wegnemen dezer lijnen en steunen vallen ten laste van wie hen heeft aangebracht. Maar de eigenaar dient ten minste zes maand vóór het aanvangen der afbraak-, herstellings-, ophoogings-, omheinings- en bouwwerken, het betrokken bestuur, den houder van een bedrijfs- of van een wegenistoelating te verwittigen.”.

Uit deze bepaling volgt, volgens Sibelga, dat de distributienetbeheerder de kosten voor het verwijderen van de kabels of het toebehoren alleen moet dragen wanneer deze op een muur of gevel van een privéperceel of -gebouw zijn geïnstalleerd. Dit is hier niet het geval, aangezien het kastje zich op het openbaar domein bevindt

Daarnaast, aanvaardt Sibelga om de verplaatsing van de kabels op haar gevel voor haar rekening te nemen.

Tot slot wijst Sibelga aan dat de stedenbouwkundige vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente geen melding maakt van de verwijdering van de ov-kast. Daarom beschouwt Sibelga dat de vergunning de verwijdering op kosten van de netbeheerder niet rechtvaardigt.

Ontvankelijkheid

Artikel 30novies, § 1 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, luidt als volgt:

" - Er wordt in de schoot van Brugel een "Geschillendienst" gecreëerd die klachten behandelt:

1° betreffende de toepassing van deze ordonnantie en haar uitvoeringsbesluiten:

2° betreffende de toepassing van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en haar uitvoeringsbesluiten;

3° betreffende de werking van de gas- en elektriciteitsmarkt;

4° betreffende de activiteiten van een leverancier, een netbeheerder of een tussenpersoon;

5° betreffende de toekenning van een financiële hulp in het kader van het in artikel 24, § 2 bedoelde programma van uitvoering; dit met uitzondering van deze die betrekking hebben op burgerlijke rechten”.

Uit dit artikel volgt dat de Dienst bevoegd is om uitspraak te doen over klachten met betrekking tot de toepassing van artikels 1.51 van het Technisch reglement elektriciteit alsook artikel 24bis van de elektriciteitsordonnantie.

De klacht is dus ontvankelijk.

Onderzoek ten gronde

Artikel 24bis, §1, 2° van de elektriciteitsordonnantie luidt als volgt:

§ 1. De distributienetbeheerder is bovendien belast met de volgende openbare dienstverplichtingen:

2° een exclusieve opdracht inzake de constructie, het onderhoud en de vernieuwing van de installaties van openbare verlichting op het wegnnet en in de gemeentelijke openbare ruimten, met inachtneming van de prerogatieven van de gemeenten vastgesteld in artikel 135 van de Nieuwe Gemeentewet, volgens een driejarig programma, opgesteld in gemeenschappelijk overleg tussen elke gemeente en de distributienetbeheerder of ten gevolge van bijkomende aanvragen voor werken alsook de elektriciteitsvoorziening voor die installaties; door voorrang te geven aan de productie-eenheden die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen of aan de hoogrenderende warmtekrachtkoppelingen bevat deze opdracht doelstellingen van verbetering van de energie-efficiëntie en verminderd verbruik. Deze opdracht heeft geen betrekking op decoratieve verlichting. De distributienetbeheerder voert deze opdracht uit rekening houdend met een evenwicht tussen de kwaliteit van de dienstverlening, het bereiken van de doelstellingen op het vlak van verbetering van de energie-efficiëntie en lager verbruik en kostenbeheersing.

[...]

Voor de uitvoering van zijn opdracht van openbare dienst met betrekking tot de openbare verlichting, beschikt de distributienetbeheerder over de rechten en is onderworpen aan de plichten bepaald in artikel 13 en volgende van de wet van 10 maart 1925.” (wij onderstrepen)

Uit de voorafgaande bepaling volgt dat de netbeheerder over een exclusieve bevoegdheid beschikt inzake het aanleggen, onderhoud en vernieuwing van openbare verlichtingsinfrastructuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In de uitvoering van deze taken moet Sibelga de plichten naleven die in de wet van 10 maart 1925 worden uiteengezet.

Artikel 14 van de wet van 10 maart 1925 op elektriciteitsvoorziening bepaalt dat:

“De Staat, de provinciën en de gemeenten, alsmede de vergunninghouders, in de mate waarin zij door de vergunningsakte daartoe zijn gemachtigd, hebben het recht:

1° Op blijvende wijze steunen en ankers aan te brengen voor bovengrondse elektrische energiegeleidingen, aan de buitenzijde van de muren en gevels die uitgeven op den openbaren weg; dit recht mag slechts worden uitgeoefend onder de voorwaarden bepaald bij de algemeene verordeningen voorzien bij artikel 21;

2° De elektrische energiegeleidingen boven de private eigendommen laten doorgaan zonder vasthechting noch aanraking, onder dezelfde voorwaarden als die vermeld in bovenstaand 1°;

3° De boomtakken af te hakken, bomen te vellen en wortelen te rooien die dicht bij de bovengrondse of ondergrondse elektrische energiegeleidingen hangen en die kortsluitingen of schade aan de geleiding zouden kunnen veroorzaken.

Behoudens de dringende gevallen, wordt het recht te hakken te vellen of te rooien, zoals voorzien in de bepaling onder 3° echter afhankelijk gesteld, hetzij van de weigering van den eigenaar de werken uit te voeren, hetzij van het feit dat bedoelde eigenaar gedurende een maand het desbetreffend verzoek zonder gevolg heeft gelaten.” (wij onderlijnen)

Dit recht van Sibelga wordt herhaald in artikel 1.51 van het Technisch Reglement elektriciteit:

“Het is de distributienetbeheerder toegestaan steunen, verankeringen en apparatuur voor de elektrische luchtlijnen en voor het materieel dat nodig is voor het uitoefenen van zijn activiteiten (inclusief de openbaredienstverplichtingen) vast bevestigen op muren en gevels die op de openbare weg uitgeven. Hij doet dat als een normaal voorzichtige en redelijke persoon, met respect voor de esthetiek van de woningen, en eventuele schade herstelt hij. Ook mag hij elektrische leidingen, zonder bevestiging of contact, boven privé-eigendommen trekken zonder dat dit evenwel het optrekken van constructies mag hinderen.”

Uit de voorafgaande bepalingen volgt dat de netbeheerder, in de uitvoering van taken, onder andere apparatuur en elektrische kabels mag plaatsen op gevels die uitgeven op de openbare weg.

Daarnaast, luidt artikel 16, alinéa 4 van de wet van 10 maart 1925 als volgt:

“De uitvoering der werken heeft geen onteigening voor gevolg. Het plaatsen van draagijzers op muren of gevels kan den eigenaar niet hinderen in zijn recht van afbreken, herstellen of ophoogen. De ondergrondse lijnen en de steunen geplaatst in een open onbebouwden grond dienen, op verzoek van den eigenaar, te worden weggenomen, indien deze zijn recht van omheinen of bouwen uitoefent; de kosten van het wegnemen dezer lijnen en steunen vallen ten laste van wie hen heeft aangebracht. Maar de eigenaar dient ten minste zes maand vóór het aanvangen der afbraak-, herstellings-, ophoogings-, omheinings- en bouwwerken, het betrokken bestuur, den houder van een bedrijfs- of van een wegenistoelating te verwittigen.” (wij onderstrepen)

Uit het vorige artikel volgt dat, hoewel Sibelga apparatuur op buitenmuren van gebouwen mag plaatsen, eigenaars aan de netbeheerder kunnen vragen om de elektrische uitrusting te verplaatsen of te verwijderen indien dit nodig is om bijvoorbeeld renovatiewerken uit te voeren. De kosten omtrent deze interventie komen ten laste van wie de apparatuur op het gebouw heeft aangebracht.

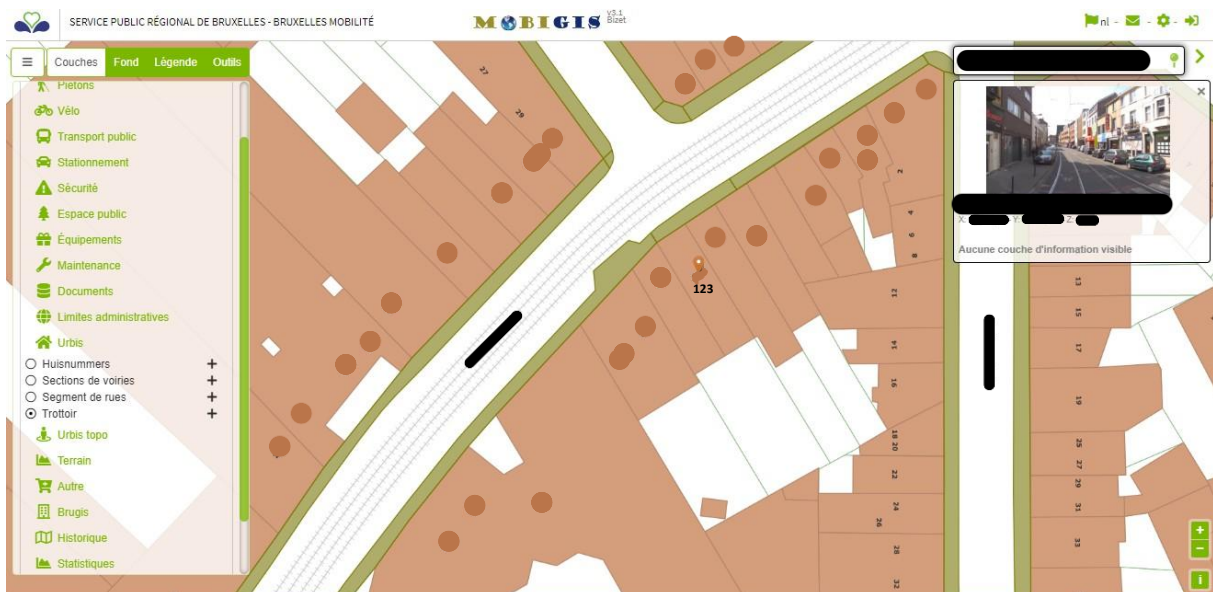
De Dienst benadrukt dat de kast zich niet op de gevel maar op het “trottoir” bevindt en dat de vorige bepaling dus niet van toepassing is.

De term “trottoir” wordt als volgt omschreven in artikel 2.22 van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening van de gemeente:

“trottoir: het gedeelte van de openbare weg, al dan niet verhoogd aangelegd ten opzichte van de rijbaan, in het bijzonder ingericht voor het verkeer van voetgangers; het trottoir is verhard en de scheiding ervan met de andere gedeelten van de openbare weg is duidelijk herkenbaar voor alle weggebruikers.

Het feit dat het verhoogd trottoir over de rijbaan doorloopt, brengt geen wijziging aan zijn bestemming met zich mee.” (wij onderlijnen)

Dit kan nagekeken worden op de website van MOBIGIS, het geografische informatiesysteem van Brussel Mobiliteit:

De ruimte voor de gevel van klager wordt duidelijk als “trottoir” overgenomen.

De Dienst verduidelijkt hierbij dat het trottoir deel uitmaakt van de openbare weg. Inderdaad, artikel 2.5, van Titel II “Bouwplaatsen” van de Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening van de gemeente omschrijft de openbare weg als volgt:

“De ruimte tussen de rooilijnen die de privé-eigendommen van de weg scheiden; zij omvat met name de rijweg, de trottoirs, de bermen, de flanken, de sloten, de oevers en de taluds” (wij onderlijnen)

Daarnaast bepaalt artikel 1, §3 van het algemeen politiereglement, goedgekeurd door de gemeenteraad van de gemeente, dat:

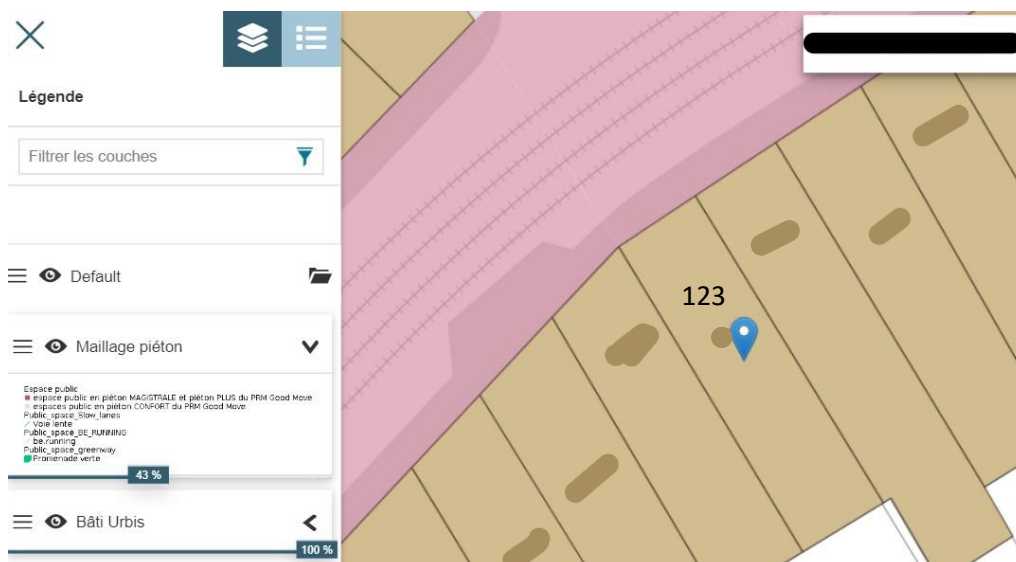
“§3. Voor de toepassing van dit reglement wordt onder ‘openbare ruimte’ verstaan:

- 1. De openbare weg, met inbegrip van de rijweg, bermen en trottoirs, de centrale bermen en alle toebehoren zoals riolen en straatkolken, de naaste omgeving van de wegen, de fietspaden, voetgangersbruggen, ondergrondse doorgangen voor voetgangers, wegen en erfdienstbaarheden, en over het algemeen elke weg open voor het publiek, zelfs wanneer deze op een privé-eigendom ligt.*

2. *De openbare ruimten, aangelegd als aanhorigheden van de verkeerswegen en voornamelijk bestemd voor het parkeren van voertuigen, wandelplaatsen en markten, de andere inrichtingen en groene zones zoals pleinen, gemeentelijke en gewestelijke parken, openbare tuinen en iedere ruimte met een plantaardig element, speelpleinen en -velden, begraafplaatsen, galerijen en doorgangen op private grond die toegankelijk zijn voor het publiek, en over het algemeen elk deel van de openbare ruimte dat zich buiten de openbare weg bevindt, dat open is voor het personenverkeer en voornamelijk bestemd is voor het wandelen, ontspannen of verfraaien.*
3. *De treinstations, metrostations, de binnen- en buitenkant van voertuigen van het openbaar vervoer die bestemd zijn voor het personenvervoer en die op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest rijden, de perrons, de haltes en andere toebehoren van het openbaar vervoer, zowel ondergronds als bovengronds.*
4. De vensterbanken en deurdrempels die uitgeven op de openbare weg." (wij onderstrepen)

Het trottoir moet dus als openbaar domein beschouwd worden aangezien het een bijkomend onderdeel is van de weg. De vensterbanken en deurdrempels vormen geen element die in aanmerking genomen kan worden om de grens van de gevel, en dus van het eigendom, te verleggen op het openbaar domein.

De Dienst benadrukt dat het openbaar domein goederen omvat die, door hun aard of door een besluit van de bevoegde autoriteit, bestemd zijn voor het gebruik door iedereen, zoals onder andere een park, een plein of een weg. Het trottoir is namelijk bestemd voor de doorgang van voetgangers. Dit wordt bevestigd in het kadaster waar de stoep niet als privé-eigendom wordt overgenomen maar als openbare ruimte:

Bovendien, beklemtoont de Dienst het feit dat bezettingen van het openbaar domein steeds een tijdelijk karakter hebben. De mogelijkheid voor de klager om handelsbarrières te plaatsen, betekent niet dat hij eigenaar is van de openbare weg. Inderdaad, de overheid die de vergunning heeft verleend (College van Burgemeester en Schepenen) kan beslissen om, voor redenen van algemeen belang, deze te beëindigen of te wijzigen aan de hand van een gemotiveerde administratieve acte.

De Dienst verwijst in dit verband naar de rechtspraak van de Raad van State:

“Wanneer een persoon, zoals verzoeker, zijn horecazaak wenst uit te breiden door middel van een terras op het openbaar domein, waardoor hij voordelen met uitsluiting van de andere gebruikers kan genieten, is een optreden van de overheid vereist, bijvoorbeeld in de vorm van een terrasvergunning, zonder dewelke zijn ingebruikneming een schending van het recht van gemeenschappelijk gebruik van het openbaar domein zou uitmaken. Die vergunning betreft echter, zoals verwerende partij terecht benadrukt, een precaire en herroepbare gunst van de overheid. Bovendien moet die verenigbaar blijven met de openbare bestemming van het trottoir, hetgeen verklaart dat het bestuur in voorkomend geval ook rekening houdt met de veiligheid en de openbare overlast bij het uittekenen van de vergunningsvoorwaarden, zo bijvoorbeeld met betrekking tot de toegankelijkheid voor de hulpdiensten.”¹ (wij onderlijnen)

Uit wat voorafgaat volgt dat Sibelga niet verplicht is om de kosten te dragen omtrent het verwijderen van een ov-kast, die zich op het openbaar domein bevindt, wanneer de verplaatsing door de een afnemer gevraagd wordt.

OM DEZE REDENEN

De Dienst verklaart de klacht van meneer X tegen Sibelga ontvankelijk maar ongegrond.

Juridisch adviseur
Lid van de Geschillendienst

Juridisch adviseur
Lid van de Geschillendienst

¹ Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, Xlle kamer, arrest nr. 224.309 van 9 juli 2013, zaak A.200.157/XII-6586, p.9.